

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/88/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124208347
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5124208347.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina – pracovisko Kysucké Nové Mesto, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, XXX XX F. G. C., t. č. ÚVTOS Nitra – Chrenová, Vašinova 124/59, 950 61 Nitra - Chrenová a otec H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX F. G. C., v konaní o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 5P/120/2024-42 zo dňa 21.10.2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 5P/120/2024-42 zo dňa 21.10.2024
o t v r d z u j e .

p

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“, prípadne „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že: „I. Zvyšuje sa výživné určené rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 30P/85/2020 zo dňa 21.06.2021 na malol. A. B. zo sumy 37,53 € mesačne na sumu 140,00 € mesačne, ktoré výživné je matka povinné platiť k rukám otca dieťaťa, vždy do 15. dňa v mesiaci, počnúc dňom 01.08.2024.

II. Zameškané výživné za obdobie od 01.08.2024 do 31.10.2024 vo výške 307,41 € na malol. A. B., súd povoľuje matke splácať v splátkach po 30 € spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok, nezaplatením čo i len jednej z nich.

III. Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.“

2. Otec na pojednávaní uviedol, že naposledy bolo rozhodnuté o výživnom rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 30P/85/2020 zo dňa 21.06.2021, kedy bolo určené výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima v sume 37,53 Eur. Maloletá vtedy chodila do 1. triedy, teraz chodí do 4. triedy. Náklady na ňu rastú. On pracoval v čase posledného rozhodnutia o výživnom ako logista v Shaeffleri s príjmom okolo 1.400 Eur, ale musel tam robiť nočné smeny, ktoré nemohol robiť pre svoj zdravotný stav, mal ich zakázané lekárom, preto dohodou ukončil pracovný pomer. Zamestnal sa potom vo firme Stavokov ako CNC frezár, kde prvú výplatu, nakoľko urobil veľké množstvo nadčasových hodín, mal vo výške 1.460 Eur, ale kolega, ktorý toľko nadčasových hodín nerobí, mu povedal, že tam priemerná výplata býva okolo 1.000 Eur. On ju doteraz uviesť nevedel, pretože 31.07.2024 sa mu stal úraz, zlomil si palec a bol PN do konca septembra 2024, až teraz od októbra 2024 nastúpil do práce. Býva v 3-izbovom byte, ktorý je v jeho vlastníctve, platí: 180 Eur byt, 350 Eur hypotéka, internet + TV 16 Eur, mobil platí 20 Eur, benzín do práce ho vyjde na 100 Eur. Maloletá chodí do 4. ročníka základnej školy, chodí na plavecký krúžok, kde „platí 90 € polročne, jógu 50 € polročne, nosí strojček, musí chodievať s ňou do

Bratislavy na kontrolu, podrobila sa operácii zubov, s ktorými mala problémy. Ročné náklady vyjdú asi na 400-500 €. Taktiež jej zakúpil do školy všetky pomôcky, zošity, teplákovú súpravu, tašky, platí výlety, družina stojí 15 € mesačne, obedy sú zadarmo. Pokiaľ ide o majetok väčšej hodnoty, má len ten byt, na ktorý má hypotéku. Má staré BMW auto, ročník 2004, úspory má len bežné. V súčasnosti je jeho zdravotný stav dobrý, predtým pokiaľ pracoval na nočné smeny mal gastro problémy. S družkou sa mu dňa 17.10.2024 narodila ďalšia dcéra. Vo väzení je matka za prechovávanie drog a to opakovane, teraz je už tam druhýkrát asi 3-4 mesiace.“

3. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že sa prikláňa k názoru otca. S návrhom súhlasia, pretože dieťa chodí už do 4. triedy základnej školy, a keďže 3 roky si otec nepodal o zvýšenie výživného, tak sú za to, aby sa toto výživné upravilo smerom hore, pretože dieťa už v takomto veku má zvýšené náklady aj výdaje.

4. Okresný súd s poukazom najmä na § 26 Zákona o rodine, § 62 Zákona o rodine, § 75 ods.1 a vykonané dokazovanie mal preukázané, že naposledy bolo rozhodnuté o výživnom rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 30P/85/2020 zo dňa 21.06.2021, ktorým okresný súd určil matke prispievať „na výživu malol. A. vo výške 30% zo sumy životného minima, t. j. 37,53 € mesačne. Malol. A. vtedy navštevovala prvý ročník základnej školy v súčasnosti 4. ročník základnej školy, kde dosahuje výborné výsledky, výchovné problémy s ňou nie sú, zdravotný stav má dobrý. Okrem toho, že otec s ňou navštevuje každé 3 mesiace špecialistu čelustnej ortopédie v Bratislave, maloletej zakúpil zubný strojček, bude potrebovať nový. Otec v čase posledného rozhodovania o výživnom pracoval ako logista vo firme Schaeffler s príjmom okolo 1400€, kde musel robiť nočné smeny, avšak tieto nemohol robiť naďalej pre svoj zdravotný stav, mal ich zakázané lekárom a preto dohodou ukončil pracovný pomer. Zamestnal sa v súkromnej firme Stavokov v Žiline ako frezár v jedno-smennej prevádzke. Ako uviedol, prvú výplatu mal vo výške 1460 € avšak mal veľké množstvo nadčasových hodín. Jeho kolega mu uviedol, že priemerná výplata býva okolo 1000 € v čistom. Doteraz ju nemal nakoľko dňa 31.07.2024 si zlomil palec a bol PN až do konca septembra 2024, od októbra 2024 nastúpil opätovne do práce. Býva spolu so svojou družkou aj novo narodenou dcérou v byte, ktorý je v jeho vlastníctve, za ktorý platí 180 €, hypotéku 350 €. Benzín do práce ho vyjde na 100 €.“ Matka v čase posledného rozhodovania o výživnom bola v Ústave na výkon trestu odňatia slobody. V súčasnosti je matka opätovne vo väzení za prechovávanie drog, a to už druhýkrát, teraz 3 až 4 mesiace. Matka sa nijakým spôsobom na výchove dcéry nepodieľa okrem platenia výživného v minimálnej výške.

5. Maloletá naďalej navštevuje len 1. stupeň základnej školy, avšak okresný súd má za to, že pôvodne určené výživné v minimálnej výške je absolútne nepostačujúce na zabezpečenie základných potrieb maloletého dieťaťa, na ktorých sa v podstate podieľa len otec, matka minimálne. U otca došlo k podstatnej zmene pomerov, nakoľko zo zdravotných dôvodov, keďže nemohol vykonávať nočné zmeny, zmenil zamestnanie, kde sa jeho príjem približne o 500 l. znížil a pribudla mu aj ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletej dcére, narodenej XX.XX.XXXX. Pokiaľ ide o matku, u tejto k zmene pomerov nedošlo. Ako v čase posledného rozhodovania o výživnom, tak aj v súčasnosti je vo väzení za prechovávanie drog.

6. Matka žiadala ponechať určené výživné na dieťa vo výške 37,53 Eur mesačne z dôvodu, že je vo väzení. Otec trval na zvýšení výživného o 100 Eur. Okresný súd v súlade s Nálezom Ústavného súdu ČR sp. zn. IV ÚS 1181/07 a s rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018, rozhodol o výživnom vo výške, ako požadoval otec, nakoľko mal za to, že toto výživné aspoň čiastočne postačuje na pokrytie všetkých potrieb maloletej. Okresný súd prihliadal na to, že matka sa ocitla vo väzení za páchanie drogovej trestnej činnosti, teda opakovane sa dopúšťala úmyselnej trestnej činnosti, v dôsledku čoho u nej došlo k poklesu príjmov. Táto skutočnosť ale nemôže byť na úkor a ťarchu maloletej. Okresný súd by mal v takomto prípade uplatniť princíp potenciality príjmov, v zmysle ktorého súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jej potencialných príjmov, to znamená z príjmov, ktoré mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania, jej zameranie, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Okresný súd je toho názoru, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti má vychádzať z potenciality príjmov matky, ktorá je mladá zdravá žena, jej pracovná schopnosť nie je nijakým spôsobom znížená, a teda jej schopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k maloletej je plne zachovaná.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka, ktorá nesúhlasila s rozsudkom okresného súdu. Žiadala, aby odvolací súd ponechal pôvodné nariadenie okresného súdu, aby počas výkonu trestu platila výživné v sume 37,53 Eur. Do výkonu trestu odňatia slobody nastúpila dňa 16.05.2024. Otec dcéry neprejavil snahu o zvýšenie výživného v čase, keď bola na slobode a bola zamestnaná. Až teraz, keď nemá dostatok financií a možnosť vyššieho zárobku, otec dcéry žiada zvýšiť výživné. Rešpektuje situáciu, a teda dôvod zmeny zamestnania, no predpokladá, že pravým dôvodom na zvýšenie výživného je narodenie jeho dieťaťa s inou partnerkou. Jej snahou je dlhy minimalizovať, resp. všetky prednostné pohľadávky vyplatiť štátu. Následne dobrovoľne aj bez nariadenia súdu bude prispievať svojej dcére, ak to bude možné, z ústavu na výkon trestu. Ďalšie narastanie dlhu nariadením súdu oddiali vyplatenie prednostných pohľadávok. Zaslala v prílohe potvrdenie o jej mesačnom príjme, nakoľko okresný súd odignoroval túto časť jej návrhu. Žiadala, aby súd nariadil ÚVTOS vydanie potvrdenia o jej príjme, ale prvostupňový súd tento fakt v rozsudku ani nespomenul. Žiadala, aby odvolací súd zrušil nariadenie okresného súdu splácať zameškané výživné za obdobie od 01.08.2024 do 31.10.2024, nakoľko pravidelne splácala sumu 37,53 Eur tak, ako to mala nariadené súdom, preto nemohla zameškať žiadne výživné a v bode III. zaniká výrok o trovách konania. Navrhla sťažnostnému súdu, aby počas doby, ktorú strávi vo výkone trestu odňatia slobody do 30.01.2026, bola ponechaná povinnosť platenia výživného v sume 37,53 Eur. Po prepustení z výkonu trestu bude mať možnosť prispievať na svoje dieťa vyššou sumou.

8. V podaní označenom ako Odstránenie vád podaného odvolania uviedla, že okresný súd rozhodol o nariadení prispievať na sumu vyššou sumou, než akú doteraz hradila ako výživné. Má záujem sa obrátiť na centrum právnej pomoci. Žiadny právnik bez oboznámenia prejednávanej veci zo spisu nedokáže riadne odvolanie odôvodniť. Na trovy právneho zástupcu nemá. Poukázala na § 363 CSP body označené pod písm. e) a f) a iné. Vyčítala okresnému súdu, že si nevyžiadal potvrdenie o jej príjme ani potvrdenie o prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. ňou navrhované dôkazy sú ignorované. Tie, ktoré si vybral súd prvej inštancie, museli bezpodmienečne viesť k rozsudku, ktorý bol súdom vydaný. Má za to, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. K doručenému odvolaniu matky sa vyjadril otec, ktorý uviedol, že s ním nesúhlasí, nakoľko výživné 37,53 Eur, ktoré uhrádza matka, nepostačuje na pokrytie potrieb maloletej dcéry A.. Maloletá dovŕši v máji tohto roku 10 rokov. Suma 37,53 Eur je veľmi nízka na zabezpečenie pokrytia potrieb dieťaťa v tomto veku. Zotrval na výške výživného 140 Eur, o ktorej výške rozhodol okresný súd napadnutým rozsudkom.

10. K doručenému vyjadreniu otca sa vyjadrila matka (č. I. 59 spisu), pričom poukázala na skutočnosť, že otec dieťaťa má doteraz k dispozícii výživné v sume 37,53 Eur, čo je minimálna čiastka určená zákonom, ale potreby na výchovu dieťaťa dokáže pokryť aj z rodinných prídavkov, ktoré mu vypláca štát. Nachádza sa matka v zlej sociálnej aj finančnej situácii a nemá podmienky na vyplácanie vyššieho výživného. Ak súd rozhodne o zvýšení, tak v prvom rade bude túto čiastku vyplácať štát a ona bude čiastku splácať až po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, čo je o niekoľko mesiacov. Aj toto je dôvod, pre ktorý žiadala odvolací súd, aby rozhodol a ponechal pôvodné výživné.

11. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení zo dňa 16.04.2025 uviedol, že s odvolaním matky nesúhlasí, o maloletú sa v plnom rozsahu stará otec, dieťa navštevuje 4. ročník základnej školy, potreby i životná úroveň 9-ročného dieťaťa sa zvýšili, na výchove dcéry sa matka nepodieľa. Pôvodne určené výživné vo výške 37,53 Eur mesačne nepostačuje ani na zabezpečenie základných potrieb maloletého dieťaťa. Navrhol ponechať výšku výživného v sume 140 Eur mesačne.

12. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CMP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v zmysle § 65 a § 66 CMP postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že odvolanie odvolateľky nie je dôvodné a napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

13. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie odvolania, súd prvej inštancie vo veci na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou

vecou i správne vyložil. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty odvolateľky nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od nosných záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať jej za pravdu.

14. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

15. Krajský súd považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ išlo o odvolanie odvolateľky a ňou tvrdených skutočností, tak na rozhodnutie krajského súdu ako súdu odvolacieho v zmysle podaného odvolania nebolo potrebné k uvádzaným skutočnostiam nariadiť pojednávanie, pretože bolo postačujúce, aby bolo odvolacím súdom rozhodnuté na základe celého obsahu spisového materiálu a v ňom doložených listín. Odvolateľka nevzniesla žiaden presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných podaní po rozhodnutí okresným súdom by mohla zaručiť spravodlivé konanie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.04.2023 č. 64336/01 vo veci Lino Carlos Varela Assalino proti Portugalsku; rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/218/2009, sp.zn. 3Cdo/51/2011, sp.zn. 3Cdo/186/2012, sp.zn. 7Cdo/56/2011).

16. Hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

17. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané matkou v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

18. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov a ak aj si túto povinnosť rodičia neplnia, môže súd aj bez návrhu určiť rozsah ich vyživovacej povinnosti. Na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov má právo podieľať sa aj ich dieťa (§ 62 Zákona o rodine).

19. Pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. Uvedené ustanovenie je vyjadrením zásady tzv. potenciality príjmu povinného rodiča, v zmysle ktorej súd pri určovaní výživného neprihliadne len na skutočný príjem povinného rodiča, ale na jeho schopnosti, možnosti a celkové majetkové pomery, t. j. prihliadať k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Rozhodujúci je potom príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity (práve takáto situácia v súdnej veci nastala). V zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne

plniť svoju vyživovaciu povinnosť (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/200/2018 zo dňa 30.04.2019). Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného. Záujem zákonodarcu na tom, aby v rámci majetkových vzťahov odvodených od príslušných osobných rodinnoprávných vzťahov boli uspokojené potreby subjektov týchto vzťahov, siaha až do tej miery, že umožňuje hodnotiť nielen jeho životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Relevanciu v zmysle následkov potenciality nemožno jednotlivým prípadom priznať len za podmienky, ak k takému konaniu došlo zo špekulatívneho, ale závažného dôvodu. Závažným dôvodom môže byť zdravotný stav, potreba miesta výkonu povolania bližšie k bydlisku rodiny, organizačné zmeny, potreba vykonávania starostlivosti o člena rodiny. Následkom princípu potenciality (ak sa nepreukáže ospravedliteľný dôvod) je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potenciálneho príjmu.

20. Po zistení týchto skutočností okresný súd poukázal na rozhodujúce zákonné ustanovenia, a to § 28 ods. 2, § 62 ods. 1, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Okresný súd správne postupoval, pokiaľ pri rozhodovaní a následne odôvodnení napadnutého rozhodnutia svoju pozornosť zamerlal na otcom maloletého dieťaťa tvrdené skutočnosti, ktoré mali zakladať zmenu pomerov na strane otca v takom rozsahu, že podľa otca boli dôvodom pre novú úpravu vyživovacej povinnosti matky, a to na jej zvýšenie. Odvolacie námietky matky ani obsah spisu neboli podkladom pre privodenie zmeny napadnutého rozsudku okresného súdu, pretože ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. V rámci právneho posúdenia tak zo strany okresného súdu, ako aj odvolacieho súdu bolo namieste vziať do úvahy tú podstatnú okolnosť, že do aktuálnej situácie sa matka maloletého dieťaťa dostala sama, úmyselným protiprávnym konaním, za ktoré bola právoplatne odsúdená a v čase rozhodovania okresného súdu sa nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody. Okresný súd vecne správne postupoval, pokiaľ uvádzaný dôvod matky maloletého dieťaťa, a to, že toho času sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nevyhodnotil ako dôvod pre nevyhovenie návrhu otca na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky, pokiaľ si umiestnenie do výkonu trestu odňatia slobody matka zapríčinila výlučne sama.

21. Vo vzťahu k argumentácii matky v odvolaní, že v prípade rozhodnutia súdu o zvýšení výživného v prvom rade bude túto čiastku vyplácať štát a ona bude čiastku splácať až po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, čo je o niekoľko mesiacov a toto bol dôvod, pre ktorý žiadala odvolací súd, aby rozhodol a ponechal pôvodné výživné, odvolací súd považuje za podstatné uviesť, že bez ďalšieho, neznamená nesprávnosť záverov okresného súdu v rovine výšky výživného.

22. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky o zameškanom výživnom a o úhradách matky, odvolací súd poukazuje na to, že podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania, ktoré v prejednávanej veci začalo podaním návrhu otcom dňa 25.07.2024 (č.l. 1 spisu), pričom otec žiadal priznať výživné od 01.08.2024 a ak zameškané výživné bolo priznané dňom 01.08.2024, tak potom je nepochybné, že okresný súd pri stanovení výšky výživného zohľadnil plnenie zo strany matky za obdobie mesiacov august 2024 až október 2024, teda 3 x 37,53 Eur, ktorá suma bola premietnutá do výživného stanoveného napadnutým rozsudkom za obdobe od 01.08.2024 do 31.10.2024 a správne zameškané výživné pri jeho stanovenej výške 140 Eur vyšlo v sume uvedenej vo výroku rozhodnutia okresného súdu ako 307,41 Eur.

23. K správnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu sa poukazuje aj na rozhodovaciu činnosť odvolacích súdov, Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20.02.2019). I napriek tomu, že matka maloletého dieťaťa v súčasnosti nemá pravidelný príjem, sama sa pripravila o možnosť dosahovať pravidelný príjem a samotný výkon trestu odňatia slobody nemožno považovať za takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala nezvýšenie výživného. Matka maloletého dieťaťa sa v dôsledku svojho konania sama pripravila o možnosti aktívne sa zúčastniť pracovného procesu a dosiahnuť pravidelný príjem, z ktorého by si plnila aj vyživovaciu povinnosť. Súdna prax konštatovala, že pokiaľ sa rodič zbavil svojím úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba alebo uložený trest odňatia slobody,

objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa.

24. Sumarizujúc vyššie uvedené, odvolací súd nevyhodnotil odvolacie námietky matky ako dôvodné, narušujúce správnosť rozhodnutia okresného súdu, podľa názoru odvolacieho súdu, okresný súd dôsledne a citlivo zvážil všetky okolnosti prejednávaneho prípadu pred rozhodnutím, vo veci tak nemožno konštatovať, že napadnutým rozhodnutím by došlo k odňatiu možnosti matky konať pred súdom, tak ako uvádzala matka v odvolaní. Na uvedený záver zostali bez vplyvu tvrdenia matky v odvolaní o výške jej príjmu počas výkonu trestu odňatia slobody, ako i ňou priložené potvrdenia o príjme počas výkonu trestu odňatia slobody, keďže okresný súd správne vychádzal z princípu potenciality, a to z dôvodov, že matka vykonáva trest odňatia slobody. Ak matka namietala selektívne vyhodnotenie dôkazov okresným súdom, tak odvolací súd takúto vadu prvoinštančného konania nezistil. Rozhodnutie okresného súdu v rovine dokazovania a zisteného skutkového stavu bolo vecne správne aj s poukazom na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 350/08, podľa ktorého „...dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.“. Odvolací súd nezistil taký postup okresného súdu, ktorý by znamenal vybočenie z kritérií vyššie uvedeného hodnotenia dôkazov. Východiskom týchto záverov je ozrejmienie, čo je potrebné vnímať pod odňatím možnosti konať pred súdom. „.....Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 286/2012 zo dňa 07. marca 2013).

25. Odvolací súd považuje na tomto mieste za podstatné uviesť, že pokiaľ okresný súd na podporu svojich tvrdení poukazoval primerane a podporne z eurokonformného prístupu na judikatúru cudzieho štátu, tak takýto postup nie je rozporný ani s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. so závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 48/2018, v zmysle ktorých „...Aj keď judikatúra súdov iných štátov je pre slovenské právne prostredie nepoužiteľná, ústavný súd poukázal na uvedené rozhodnutie českého súdu preto, lebo sa s ním stotožňuje, preberá ho, a predovšetkým ho považuje za ústavne konformný výklad ustanovenia“.

26. Vychádzajúc z prezentovaných úvah, sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol vo výrokovvej časti svojho rozhodnutia. Vzhľadom na skutkové okolnosti okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Súdom prvej inštancie zvolenej argumentácii podľa odvolacieho súdu nemožno nič z hľadiska jej racionálnosti, dostatočnosti, či vo svetle naplnenia zmyslu a účelu ochrany záujmov dieťaťa ako osobitne zákonom chráneného subjektu, vytknúť.

27. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že na prejednávany prípad nedopadá § 53 CMP ani § 54 CMP, preto sa zaoberal len otázkou, či by mohol v danej veci prichádzať do úvahy dôvod na priznanie náhrady trov, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. V predmetnom konaní (kde majú účastníci konania rovnaký pomer účasti na veci a konaní) bezprostredne relevantným nie je totiž to, ktorý účastník konanie inicioval, prípadne ktorý účastník navrhol vykonanie konkrétneho dôkazu. Rovnako nemožno považovať návrh matky za bezdôvodný, pretože o tom, či je uplatnený nárok

na súdnu ochranu dôvodný alebo nie, posudzuje a rozhodne výlučne súd v civilnom konaní na základe vykonaného dokazovania a nie účastník konania alebo jeho právny zástupca. Odvolací súd je toho presvedčenia, že nie je spravodlivé požadovať náhradu trov konania, ktoré vznikli účastníkom konania v súvislosti s prebiehajúcim konaním. Teda, tak ako obidvaja účastníci zodpovedajú za kvalitu svojich vzťahov, tak sú povinní aj znášať svoje vlastné trovy konania. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania ako vecne správny a zo zhodných dôvodov rozhodol i o trovách odvolacieho konania.

28. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).